

Ook bidden behoort tot het homiletisch handwerk. In de lezingen gaan beelden en thema's om die in gebed gebracht willen worden. Op een andere manier dan in de preek. Bijvoorbeeld op 28 december, onschuldige kinderen:

Wij bidden om de soldaat die het niet over zijn hart kon verkrijgen een kind over de kling te jagen. Hij kwam die ochtend niet opdagen, zodat ergens in Betlehem een achterdeur onbewaakt op een kier bleef staan.

Wij bidden voor allen die, in gewetensnood gebracht, besluiten een dienststopdracht niet op te volgen, omdat gehoorzaamheid geen kadaverdiscipline van ons vergt maar verantwoordelijk en gewetensvol handelen.

Wij bidden voor klokkenluiders, oorlogsfotografen, mensenrechtenadvocaten, kunstenaars, onderzoeksjournalisten, milieuactivisten die waarheid aan het licht brengen. Dat zij gehoor vinden, dat niet alleen het innerlijk besef van die ene soldaat maar de publieke opinie kantelt, dat in oorlog, honger en armoede er – voor vrouwen en kinderen eerst – een ontkomen aan is, een vluchtweg vrijgehouden wordt, een grens opengaat.

Hoe ook geformuleerd, een gebed is geen preek. De preek kan een persuatief moment in zich bergen, de hoorder moet overtuigd worden, je hoopt dat dit inzicht hem bijblijft, je pepert het hem nog eens in. Gebed daarentegen is vooral de nood die op ons drukt loslaten, aan God toevertrouwen, mensen in vrijheid stellen, hun hart verlichten, dat zij zich *coram Deo* kunnen uitspreken.

Dat vraagt om zorgvuldige formulering, dat vraagt ook om wat ik nu maar even noem een blijmoedig stemgebruik. De Here God weet wel hoe erg het allemaal is, de mensen ook. In het gebed wordt het verdriet wel aangeraakt, zelfs zo dat het pijn doet, maar het hoeft niet met stembuigingen, gevoelig timbre en vals pathos nog weer eens ingewreven te worden. De stem van het medelijden bedoelt dikwijls te doen blijken dat de predikant zijn parochie kent en begrijpt, maar is in wezen neerbuigend. In het gebed gaat het niet om de predikant. Die moet zo naturel en transparant mogelijk blijven en niet met zijn invoelend vermogen tussen de mensen en God in komen te staan.

Ja, onze gebeden willen met een blijmoedige stem gebeden zijn. Dat de last die op mensen drukt niet wordt verzwaard, maar juist even van hen afgenomen wordt, dat zij hoop vatten, dat wij niet worden gefixeerd in onze nood maar in vrijheid worden gesteld. Dat is wat God doet, maar de predikant kan met lichte tred en een spiritualiteit van vreugde daar wel toe bijdragen. Al was het maar om bij ieder gebed te weten: 'want van U is het rijk en de kracht en de heerlijkheid, in eeuwigheid. Amen.'